

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Житомирський національний агроекологічний університет
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Університет штату Пенсильванія (США)
Каршинський інженерно-економічний інститут (Республіка Узбекистан)
Поліський державний університет (Республіка Білорусь)
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Державний університет «Житомирська політехніка»
Львівський національний аграрний університет
Хмельницький університет управління та права ім. Л. Юзькова
Подільський державний аграрно-технічний університет

Фінансова політика
регіонального розвитку:
вітчизняний та зарубіжний досвід

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції**

з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту

10-11 жовтня 2019 року

**Житомир
2019**

УДК 336:35.075.52
Ф 59

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Житомирського національного агроєкологічного університету
протокол № 2 від 25.09.2019 р.*

Редакційна колегія:

- Дема Д. І.** – к. е. н., професор (головний редактор);
Давиденко Н. М. – д. е. н., професор;
Ергашев Р. Х. – д. е. н., професор;
Петрук О. М. – д. е. н., професор;
Рудик В. К. – д. е. н., професор;
Синчак В. П. – д. е. н., професор;
Гнидюк І. В. – к. е. н., доцент;
Куровська Н. О. – к. е. н., доцент (відповідальний секретар);
Недільська Л. В. – к. е. н., доцент (відповідальний секретар).

Ф 59 Фінансова політика регіонального розвитку : вітчизняний та зарубіжний досвід : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту (10-11 жовт. 2019 р.). – Житомир, 2019. – 340 с.

До збірника увійшли тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції з актуальних проблем формування ефективної фінансової політики регіонального розвитку. Висвітлено теоретичні засади та прикладні аспекти фінансової політики регіонального розвитку України та зарубіжних країн, запропоновано механізми фінансової децентралізації та муніципальної консолідації регіонів, розроблено інструменти підвищення капіталізації підприємств та інноваційно-інвестиційного розвитку регіонів, виявлено особливості обліково-інформаційного забезпечення реалізації фінансової політики регіонального розвитку.

УДК 336:35.075.52
Ф 59

Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

<i>Ставська Юлія</i> ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА	241
<i>Стойко Олег</i> СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК НЕОБАНКІВ В УКРАЇНІ	244
<i>Султонов Ш. А, Тайлакова Д. Б</i> РАЗВИТИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА МАЛОГО БИЗНЕСА И ЧАСТНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В СФЕРЕ ОБСЛУЖИВАНИЯ	253
<i>Сус Леся, Сус Юрій</i> ТЕНДЕНЦІЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	263
<i>Томашевський Юрій</i> ЗАСТОСУВАННЯ ВОЛОГО-ТЕМПЕРАТУРНОГО ІНДЕКСУ ПРИ СТРАХУВАННІ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УМОВАХ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ	269
<i>Томчук Олена</i> ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	272
<i>Федоришина Лідія</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	276
<i>Шубенко Інна</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ	279
 Секція 4. Обліково-інформаційне забезпечення реалізації фінансової політики регіонального розвитку	
<i>Правдюк Наталія</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	283
<i>Цаль-Цалко Юзеф, Мороз Юлія</i> ДОДАНА ВАРТІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ ТА ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	288

СЕКЦІЯ 4

Обліково-інформаційне забезпечення реалізації фінансової політики регіонального розвитку

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ПОЛІТИКОЮ ПІДПРИЄМСТВА

Правдюк Наталія,

*д.е.н, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
Вінницький національний аграрний університет,
м. Вінниця*

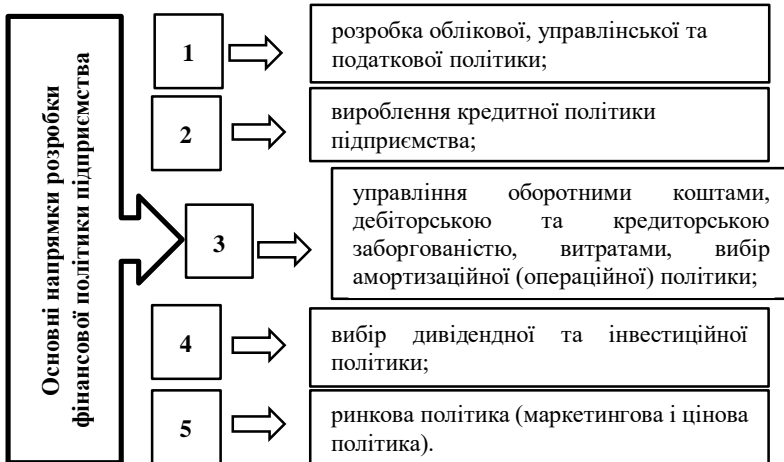
Постановка проблеми. Під поняттям «політика» на рівні окремого підприємства розуміють форми і методи відстеження і підтримки пріоритетів для досягнення основних цілей підприємства. Це поняття припускає наявність альтернативних напрямів, вибір яких пов'язаний з процесом прийняття управлінських рішень. Так, умови ринкових відносин передбачають наявність альтернатив щодо вибору напрямів розвитку, обсягів виробництва, ресурсів, джерел фінансування, форм і способів інвестицій, вибір контрагентів і форми договорів з ними тощо.

Фінансова політика являє собою форму реалізації фінансової ідеології і фінансової стратегії підприємства в розрізі найбільш важливих аспектів фінансової діяльності на окремих етапах її здійснення. На відміну від фінансової стратегії в цілому, фінансова політика формується лише по конкретних напрямках фінансової діяльності підприємства, які потребують забезпечення найбільш ефективного управління для досягнення головної стратегічної мети цієї діяльності. [1]

За цих умов важливого значення набуває система інформаційного забезпечення управління фінансовою політикою підприємства, основним елементом якого є обліково-аналітичне забезпечення, як система генерації та обробки зовнішніх та внутрішніх даних. Удосконалення теоретичного підґрунтя інформаційного забезпечення визначає необхідність уточнення відповідних концептуальних засад його формування та використання під

час розробки оперативних і стратегічних завдань в управлінні фінансовою стійкістю підприємства [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розробка фінансової стратегії і фінансової політики по найбільш важливих аспектах фінансової діяльності дозволяє приймати ефективні управлінські рішення, пов'язані з фінансовим розвитком підприємства та має кілька напрямів (рис. 1).

Рис. 1. Основні напрямки розробки фінансової політики підприємства

Джерело : сформовано автором на підставі [3].

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту характеризує сукупність інформаційних ресурсів, що відображають внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства і є необхідною умовою для прийняття ефективних фінансово-господарських рішень на кожному етапі управління фінансовою діяльністю підприємства.

Інформація виступає у ролі інформаційного забезпечення реалізації фінансової політики. В епоху постіндустріального розвитку світової економіки інформація стає визначальним чинником виробництва, без урахування якого нівелюються будь-які перспективи економічного зростання. Водночас в міру розвитку економічних відносин реалізація інформаційної функції значно ускладнюється. Інформація як продукт бухгалтерського обліку сьогодні повинна відображати більш складні, глобальні та швидко змінювані бізнес-процеси, забезпечуючи здатність менеджменту адекватно реагувати на виклики економічного буття.[4]

Фінансова політика підприємства має два взаємопов'язаних напрямки - політику доходів і витрат, які на практиці реалізують відповідні функції фінансів. Політика доходів і витрат є ключовою або вихідною, так як з її цілей випливають цілі та заходи в розрізі кредитної, операційної, облікової, податкової, інвестиційної та ринкової політики підприємства. Планування кожного з цих напрямків здійснюється відповідними службами в їх безпосередньому взаємозв'язку, при цьому пріоритетність того чи іншого з них залежить від поточного фінансового стану суб'єкта господарювання [5].

В умовах невизначеного середовища, що постійно змінюється, ефективне функціонування підприємства часто залежить від можливості розробки та впровадження креативних управлінських рішень, що здійснюються на основі аналітичної інформації. На перший план виходить проблема співвідношення кількості звітних даних та якості інформації, її корисність та затребуваність. Облік та звітність поступово відходить від простого фіксування господарських операцій та подій та набуває характеру перспективного планування для визначення очікуваних результатів, розрахунку доцільності залучення додаткових фінансових ресурсів [6].

Виклад основного матеріалу. Фінансова політика підприємства, як реалізація фінансового менеджменту, включає багато складових, у тому числі обліково-аналітичну політику (рис.2), яка є *ключовим кроком в організації поєднання систем бухгалтерського обліку і економічного аналізу на підприємстві, інструментом впливу на окремі параметри обліку і аналізу, оптимізації обліково-аналітичних об'єктів та, за потреби, відстоювання інтересів підприємства в суді, а також* елементом системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку та економічного аналізу, яка формується відповідно до чинних нормативних документів в області бухгалтерського обліку, контролю та фінансової звітності. Обліково-аналітичною політикою визначаються не тільки організація й методологія бухгалтерського обліку, контролю та аналізу, а й затверджуються заходи щодо оптимізації господарської діяльності.

Облікове забезпечення займає ключове місце в системі інформаційного забезпечення управління фінансовою політикою підприємства. Це можна пояснити, як значною часткою облікової інформації – 70% у всій інформації [7], так і важливістю вихідної інформації у формах фінансової та управлінської звітності для задоволення інформаційних потреб управлінського персоналу та власників підприємства.

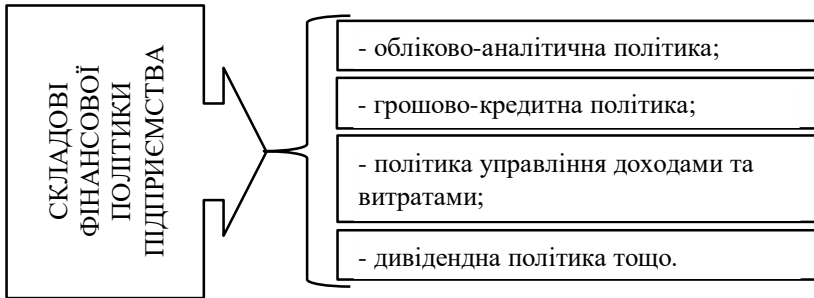

Рис. 2. Складові фінансової політики підприємства

Джерело: сформовано автором.

У той же час, наголошують В.А. Мазур та О.Ф. Томчук, за результатами дослідження даних, які містяться в бухгалтерській звітності, можна зробити лише попередні висновки про фінансовий стан підприємства. Можна побачити лише основні тенденції зміни фінансового стану, але не пояснити їх. Для виявлення причин, які привели підприємство до відповідного рівня його фінансового стану, і факторів, які сприяють його поліпшенню, необхідно продовження аналізу [8].

Т.О. Мулик також звертає увагу на стан аналітичного забезпечення фінансового управління та стверджує, що у сучасних умовах перед вітчизняними менеджерами постають нові виклики, які пов'язані з адаптацією існуючих інструментів і методів управління до сучасних тенденцій розвитку світової економіки. За таких обставин зростає попит на якісне обліково-аналітичне забезпечення, яке формує основу інформаційної підтримки прийняття та реалізації управлінських рішень [9].

Обліково-аналітичне забезпечення – це документально обґрунтований процес добору економічних даних на потреби управління аграрних підприємств. Залежно від мети, він генерує дані обліку, аналізу і контролю для прийняття управлінських рішень і має різні ступені деталізації та ієрархії. Зібрана інформація може також бути основою подальшого узагальнення на основі формальної логіки та математичних моделей, що притаманно уже для макроекономічного рівня управління галуззю [10].

Висновки. Дієвість та ефективність обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовою політикою підприємства залежить від своєчасного усвідомлення власників та управлінського персоналу важливості організації стабільної та послідовної роботи обліково-

аналітичної системи, своєчасного обліку і аналізу та комплексної взаємодії всіх видів інформації (нормативно-правової, економічної, необлікової), галузевих особливостей і факторів, що беруть участь у розробленні та здійсненні управлінських рішень фінансового характеру на тактичному та стратегічному рівнях.

Отже, можна зазначити, що формування обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовою політикою підприємства необхідно розглядати як сукупність інформаційних потоків про фінансову діяльність підприємства, що генеруються його обліково-аналітичною системою та спрямовуються на задоволення інформаційних потреб менеджменту в процесі розробки, обґрунтування та прийняття фінансових рішень. Виходячи з вищенаведеної інформації порядок формування обліково-аналітичного забезпечення в контексті управління фінансовою політикою підприємства можна представити як цілісний механізм, що передбачає групування обліково-аналітичної інформації про господарські операції, які пов'язані із здійсненням фінансової діяльності, на різних рівнях обліково-аналітичного процесу – первинному, поточному та підсумковому етапах.

Список використаних джерел

1. Мартиненко В.П., Климаш Н.І., Багацька К.В., Дем'яненко І.В. та ін. Фінансовий менеджмент : підручник за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2014. 344с.
2. Нагорна І.В. Економіко-сутнісний вимір інформаційного забезпечення в аналітичній системі управління фінансовою стійкістю. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. Випуск 1 (49). Т.1.С.188-192
3. Дергалюк Б. В., Парфенюк М.В. Економічна сутність і зміст поняття «фінансова політика» та принципи її реалізації на підприємстві. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
4. Правдюк Н.Л., Правдюк М.В. Якість облікової інформації: сутність та методика оцінки. Облік і фінанси. № 2 (72). 2016. С.58-64
5. Николаев Т.П. Финансы и кредит: учебно-методический комплекс. М.: «Центр ЕАОИ», 2009. 371 с.
6. Гудзенко Н.М., Коваль Н.І., Плахтій Т.Ф. Вплив інформаційних потреб користувачів на структуру та наповнення фінансової звітності. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. №5. С.102-113.
7. Пушкар М. С. Розробка систем обліку : навч. посіб. Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 198 с.

8. Мазур В.А., Томчук О.Ф., Браніцький Ю.Ю. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. № 3.2017. С.7-20.
9. Мулик Т.О. Аналіз залучення прямих іноземних інвестицій у Вінницькій області. Проблеми економічного, облікового, контрольного і аналітичного забезпечення управління підприємством: матеріали II Всеукр. наук.-практич. конф. молод. учених, 8 грудня 2016 року. Вінниця. «Едельвейс і К». С.161-163.
10. Правдюк М.В. Обліково-аналітичне забезпечення управління ліквідністю аграрних підприємств. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 2.С.124-139.

ДОДАНА ВАРТІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ ТА ОБ'ЄКТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Цаль-Цалко Юзеф,

*д.е.н., професор кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту*

Мороз Юлія,

*д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
Житомирський національний агроекологічний університет,
м. Житомир*

Постановка проблеми. В сучасних умовах соціально-економічного розвитку бізнесу в державі і територіальних громадах зростає зацікавлення всіх учасників господарської діяльності до категорії додана вартість як показника ефективності функціонування підприємницьких структур і домашніх господарств.

Діючи на сьогодні нормативні підходи визначають мету підприємництва як самостійної, ініціативної, систематичної, на власний ризик господарської діяльності – одержання прибутку [1]. Проте в одержанні прибутку зацікавлені не всі учасники господарської діяльності, а тільки власники, частково держава через надходження

Наукове видання

***Фінансова політика
регіонального розвитку:
вітчизняний та зарубіжний досвід***

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції
з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів і кредиту
(м. Житомир, 10 жовтня 2019 р.)**

Комп'ютерна верстка:
Недільська Л. В. – к. е. н., доцент.

Підписано до друку 25.09.2019. Формат 60×84 1/16.
Гарнітура Times New Roman.
Умов. друк. арк. 17,35. Наклад 100. Зам № 216.

Видавництво «Житомирський національний
агроекологічний університет».
10008 м. Житомир, бульвар Старий, 7, тел 37-49-44.
Свідоцтво суб'єкта про державну реєстрацію
ДК №3402 від 23.02.2009 р.